

IZJAVA SVEDOKA

1. Rođena sam u selu Zaton u opštini Obrovac. Završila sam pet razreda osnovne škole u Obrovcu. Znam da čitam i pišem. Moje devojačko prezime je JOKIĆ. U 1969 sam se udala za Milorada VEČERINA, koji je rođen 1937., i preselila sam se u Muškovce. Moj muž i ja smo imali troje dece: Mira, rođena u 1970., Branka, rođena 1971., i Stevo, rođen 1974. Moj muž je preminuo 1994. od srčanog udara.
2. Naša cela porodica je živela u Muškovcima, moja deca nisu bila udata ni oženjena. Imali smo zemlju, kuću i stoku. Moja deca su završila četiri razreda osnovne škole u Muškovcima, a kasnije su išla u školu u Obrovcu. Svo troje su završili srednju školu.
3. Ne mogu vam reći tačno koliko je ljudi živelo u Muškovcima. Rekla bih da je bilo više od stotinu domaćinstava u selu. Stanovništvo se sastojalo isključivo od Srba.
4. Posle početka rata, teritorija opštine Obrovac je bila geografski unutar granice Republike Srpske Krajine. Kad je rat u bivšoj Jugoslaviji počeo, moja deca su još uvek išla u školu. Moj muž je bio penzioner iz zdravstvenih razloga. Imao je loš sluh, i problema sa leđima. Iz istih razloga nije bio regrutovan u Armiju RSK /Republika Srpska Krajina/, i niko nije pokušavao da ga mobiliše.
5. Moj sin Stevo je mobilisan 1993. Do tada je dostigao godine kad je mogao da bude regrutovan u Armiju. Povremeno je izvršavao svoje vojne obaveze, kao i svi drugi članovi naše Armije. Izvršavao je svoju vojnu obavezu u smenama od po nedelju dana. Bio je običan vojnik. Povremeno je takode nosio vojničku uniformu. Bila mu je data puška, ali ne mogu da preciziram koja vrsta puške. Ne znam baš dosta o oružju. Koliko ja znam, moj sin nije nikada učestvovao ni u kakvim vojnim operacijama, niti je ubio ikoga.
6. 5. avgusta 1995., kad sam napasala stoku na planini zajedno sa jednom od svojih ćerki, Brankom, došao je moj sin Stevo. Taj deo planine je udaljen oko sat vremena peške od sela. Obično bi proveli tri do četiri meseca na planini. Ovaj put

- smo izveli stoku na ispašu početkom juna. Moja druga ćerka Mira i sin Stevo su ostali kući. Stevo je bio bolestan u to vreme. Išao bi kući svaki drugi dan tokom ispaše. Nismo imali tranzistor sa sobom, te nismo mogli nista znati u vezi početka Hrvatske akcije *Oluja*. Mogli smo da čujemo pucnjavu iz daljine. Nismo obraćali naročitu pažnju na pucnjavu jer su se takve stvari dešavale ranije.
7. Kad je Stevo došao na planinu, rekao nam u vezi Hrvatske akcije i takode nam je rekao da su svi ljudi već otišli, a da smo mi zakasnili. Počeli smo hodati prema izbegličkom pravcu. Moja ćerka Mira nas je sustigla na pola puta do puta. Pod "izbegličkim pravcem" mislim na put koji je išao od planine Velebit prema Kninu kroz Golubić.
  8. Kad smo oko jedan sat popodne stigli do tog puta, tamo nije bilo izbeglica. Očigledno su svi drugi već bili otišli. Našu grupu smo sačinjavali ja, moje dve ćerke, moj sin Stevo, moja jetrva, Sava VEČERINA, i njena ćerka Dragana.
  9. Prošli smo kroz selo Golubići i došli do Krupe. U Krupi smo kod manastira sreli Stevana BALJAKA. Stavan BALJAK je rođen otprilike 1996. Nosio je vojnu uniformu, iako znam da je bio student Univerziteta u Banja Luci. Moj sin je nosio belu civilnu majcu. Međutim, nosio je vojne pantalone. Stevan BALJAK se pridružio našoj grupi.
  10. Na putu od Krupe do Nadvoda, koji je deo Žegara, sreli smo Mila GNJATOVIĆA, koji je predložio da idemo do Navoda, jer je on poznao to područje. Mile je bio rođen u selu Bilišani. Mile je nosio vojnu uniformu. Moj sin Mile je otišao da traži neko prevozno sredstvo. Naš plan je bio da stignemo u Srb. U Velebitu smo pronašli pamflet koji nas je savetovao da idemo u Srb. Ne mogu tačno da kažem šta je bilo napisano na tom pamfletu, ni ko ga je izdao. Mile i moj sin su se uskoro pridružili našoj grupi, vozeći Ladu crvene boje. Svo sedmero smo uspeli da se smestimo u kola. Moj sin je vozio.
  11. U devet uveče smo stigli u selo Očistevo, nekih deset kilometara udaljeno od Knina. Moram reći da svetla na kolima nisu radila. Bilo je mračno. Odjedanput je pripucano na naša kola. Gume na kolima su probušene mecima. Kao posledica pucanja, moj sin je bio ranjen u levu nogu, moja ćerka Branka je bila ranjena u

- šaku, a Dragana VEČERNA je bila lakše ranjena u glavu. Mislim da je BALJAK takode bio ranjen, ali nisam sigurna.
12. Posle pucnjave, moj sin je zaustavio kola. Nismo mogli da vidimo ko je pucao na naša kola jer je bio mrak. Kola su odjedanput bila okružena vojnicima Hrvatske Armije. Mogu da kažem da su bili vojnici Hrvatske Armije. Svi su nosili zelene kamuflažne uniforme. Čak su i njihova lica bila obojena. Nisam videla nikakve oznake. Naređeno nam je da izađemo iz kola. Kad smo izašli iz kola, vojnici su nam naredili da legnemo na put licem na dole. Neki vojnici su pretražili nas i naše stvari i oduzeli su nam sve. Moj sin je imao 150 nemačkih maraka u džepu. Zamolio je vojnike da uzmu novac ali da ne ubiju nikoga. Vojnici su vikali na nas, psovali nam Četničku majku. Provocirali su nas na različite načine.
13. Posle smo svi bili odvedeni u podrum neke kuće. Podrum je bio otprilike veličine 4x4 metara. Nekih 12 do 13 ljudi je već bilo u podrumu. Možda je bilo čak i više ljudi unutra. Proveli smo noć tamo previjajući ranjene. Vojnici su čak obećali da će poslati doktora za mog sina, ali niko nije došao.
14. 6. avgusta 1995., oko devet ujutru, par mladih hrvatskih vojnika je ušao u podrum. Bili su obučeni u vojne uniforme i naoružani puškama. Ti vojnici su izabrali pet mladića iz podruma. Namerno su izabirali mladiće. Izdvojili su sva tri muškarca iz naše grupe. Moj sin je bio među njima. Druga dvojica su bili Stevan BALJAK i Mile GNJATOVIĆ. Još dvojica su izabrana iz grupe ljudi koja je bila dovedena u podrum pre nas. To su bili Đuro MAČAK (iz opštine Benkovac) i Momčilo TIŠMA (iz Knina). Vojnici su rekli da je vojna policija stigla da razreši situaciju.
15. Ja sam htela da idem sa njima, čak sam uspela da izađem iz kuće, ali mi je jedan od vojnika naredio da se vratim u podrum ili će me streljati. Morala sam da se vratim u podrum. Dva vojnika su stražarila pored vrata podruma. Pre nego što sam se vratila u podrum, videla sam da su neki hrvatski vojnici otpratili petoricu muškaraca, uperivši puške u njih. Stvarno ne mogu tačno da kažem koliko vojnika je otpratilo zatvorenike. Pošto je moj sin imao povređenu nogu nije mogao sam hodati, pa su mu Stevo BALJAK i još jedan čovek pomagali. Ruke im nisu bile ni u liscama, niti su bile vezane. Nisam videla nikakva vozila parkirana ispred kuće. Odmah su me poslali natrag u podrum.

16. Nekoliko minuta pošto sam se vratila u podrum, svi smo čuli rafal. Odmah posle toga hrvatski vojnici su doveli u podrum dve žene i jednog muškarca. Kako sam saznala od tih ljudi, vojnici su pucali na vozilo u kome su ti ljudi bili, ubivši jednog čoveka. Ne znam imena nikoga iz te grupe. Mislim da je jedna od žena bila ranjena.
17. Istog dana (06. 08. 1995.), oko 10.30 pre podne, naredeno nam je da izađemo iz podruma. U dvorištu su nam vojnici rekli da idemo u Knin, u sedište UNHCR-a. Jedan čovek je vozio *a motor-block* /?blok motora, ili moto-kultivator/ a drugi je išao na konjskim kolima. Svi smo uspeli da se uguramo na ta vozila. Na ulasku u Knin, zaustavili su nas neki policajci na kontrolnom punktu. Postrojili su nas i počeli su da nas psuju. Objasnili smo im da idemo u sedište UNHCR-a. Odgovorili su nam da je ta organizacija otišla. Ti policajci su nam rekli da idemo u zgradu Kninske srednje škole. Došli smo do škole i rečeno nam je da idemo u fiskulturnu salu. U tom trenutku tu nije bilo mnogo ljudi, ali su stalno bili dovodeni novi. Tamo sam bila od 6. do 9. avgusta. Moje ćerke su bile prisiljene da čiste prostorije i prozore u zgradi Policije. Brankina ruka se nadula i ona je rekla policajcu da ne može da radi. Srecom, odvedena je negde gde joj je ruka previjena. Školsku zgradu je čuvala policija.
18. 9. avgusta 1995. nam je rečeno da će oni koji su iz opština Obrovac i Benkovac biti transportovani u Zadar. Tako je nekih 40 ljudi odveženo autobusom u Zadar. Proveli smo dva dana u nekakvom centru, koji je bio jako mali. Dva dana kasnije, odvedeni smo u sabirni centar koji se nalazio u stortskoj hali. Mislim da smo tu proveli oko 20 do 30 dana. Oni ljudi iz Obrovca i Gračca koji su odlučili da ostanu u Hrvatskoj su bili pušteni dva dana pre nas. Ali koji su pušteni koji su bili iz Gračca su morali da se vrate jer tamo nije bilo sigurno.
19. Ja sam odlučila da napustim Hrvatsku i odem u Srbiju sa svojim ćerkama. Mislim da smo se 16. septembra pridružile organizovanom konvoju iz Knina.
20. Tokom vremena koje sam provela u Centru, raspitivala sam se u vezi svog sina, raspitivala sam se kod Policije i kod predstavnika internacionalnih organizacija, uključujući ICRC /Medunarodni komitet Crvenog krsta/.

21. Pošto smo stigli u Srbiju, ja sam takode prijavila NGO /nevladinoj organizaciji/
Veritas u vezi mog sina. Dobila sam odgovoro samo od ICRC-a. Napisali su mi da nisu uspeli da otkriju ništa u vezi mog sina.

22. Od *Veritasa* sam saznala da je telo moga sina pronađeno na Kninskom groblju. U aprilu 2003. sam otišla u Zagreb sa grupom drugih ljudi. Išli smo autobusom do granice, gde nas je dočekala hrvatska strana. Dala sam uzorke krvi radi identifikacije.

23. Ne znam Lazu KOVAČEVIĆA ni Zdravka BUNČIĆA. Đuro MAČAK je čovek koji je bio zatvoren sa nama.

24. U februaru 2003. su moje obe ćerke otišle za Kanadu. Pomogao im je UNHCR. "Rečeno mi je da će moja izjava možda biti predata ovlašćenim državnim organima. Ovim se slažem da se moja izjava dostavi takvim vlastima na osnovu odluke Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

Potpis: /potpisano/ _____

Datum: 16. 10. 2003. _____

POTVRDA SVEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na srpskom jeziku i sadrži sve što sam rekla, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvana da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/ _____

Datum: 16. 10. 2003. _____

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Jasmina PAVLOVIĆ, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa srpskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na srpski jezik.
- 2) Aleksija Žugić mi je dala do znanja da govori i razume srpski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno preveo sa engleskog na srpski jezik u prisustvu Aleksije Žugić koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
- 4) Marija VEČERINA je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 16. oktobar 2003.

Potpis: _____/potpisano/